SVOBODA

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 184. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 28, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го ВЕРЕСНЯ 1989 Ч. 184. РІК XCVI.

ЄПИСКОП В. ЛОСТЕН ПРОСИТЬ КОНҐРЕС ПІДТРИМАТИ УКЦ В УКРАЇНІ

Владика В. Лостен з конґресменом К. Коксом з Каліфорнії, який веде акцію писання листів до М. Ґорбачова в Конґресі за леґалізацію УКЦеркви в Україні.

Стемфорд, Конн. — Єпископ Василь Лостен вислав листи до всіх членів американського Конґресу зі закликом підтримати змагання Української Католицької Церкви в СССР. Пишучи в імені українських католицьких єпископів в ЗСА, Владика Лостен просить членів Конґресу висилати листи до Михаїла Ґорбачова ще перед 31-им жовтня ц.р., закликаючи негайно привернути права Української Католицької Церкви в СССР.

Це прохання єпископа Лостена, зв'язане із плянами відвідин генерального секретаря у Папи Павла Івана II в листопаді цього року. Це буде вперше в історії, що совєтський чиновник відвідає найвищого провідника Католицької Церкви.

Знаючи, що доля католиків в СССР є для Папи дуже важливою і від неї залежать дальші стосунки поміж Ватиканом і СССР, Єпископ Лостен уважає, що підтримка в цьому напрямі членів американського Конґресу є дуже важливою, тим більше, що ЗСА завжди допомагали стремлінням свободи для Української Католицької Церкви в СССР. Єпископ Лостен просить членів Конґресу копії листів до Ґорбачова висилати на адресу Ватикану, а рівночасно звертається до усіх вірних УКЦ в ЗСА писати і телефонувати до своїх конґресменів та сенаторів з проханням виготовлення такого листа до Ґорбачова.

Крім цього звернення Владики Лостена до членів американського Конґресу, українські єпископи в ЗСА виготовили окремого листа до Державного секретаря Джеймса Бейкера з проханням піднести справу леґалізації Католицької Церкви у зустрічі із міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО СУЧАСНУ УКРАЇНУ

Вотервліт, Н.Й. (І.Д.). — Інж. М. Свідерський подасть найновіші інформації про сучасний стан в Україні і покаже відеокасету з України в середу, 4-го жовтня ц.р. в год. 7:30 в Українському Клюбі у Вотервліті. Запрощується все українське громадянство.

СТВОРЕНО КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ

Харків (ПС УГС). — Тут створено комітет для відродження професійної української національної армії. Комітет очолює майор совєтської армії Недзінський, який також є членом УГС і входить до правління харківської реґіональної організації Народного Руху України за Перебудову.

До складу комітету ввійшли також два підполковники у відставці, два викладачі вищих військових шкіл і два армійські офіцери.

Члени комітету збирають підписи під зверненням, у якому закликають створювати національні збройні сили на професійній основі.

В МОСКВІ ПОБИЛИ УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИКІВ

Москва. — У вівторок, 19-го вересня ц.р., вірних УКЦеркви, що продовжували голодову демонстрацію на Арбаті в Москві, затримала міліція. Їх забрали до 122-го відділення міліції і там жорстоко побили. Однак вірні продовжують голодову демонстрацію за узаконення УКЦеркви біля готелю „Москва".

Почастішали також випадки побиття активістів НРУП та членів різних неформальних організацій. Наприклад, у Хмельницькому на початку вересня затримали членів УГС Д. Бігуса і В. Рибака, їх обшукали, вилучили документи УГС, а 17-го вересня обох їх жорстоко побили невідомі в цивільному, погрожуючи в імени КҐБ.

Під гаслом боротьби зі злочинністю в Одесі 5-го вересня відбулась пресова конференція, організована начальником КҐБ Одеської области Каліновичем, головою обласного виконавчого комітету Л. Печеровим, обласним прокурором В. Дацюком та заступником начальника управління внутрішніх справ С. Подлінєвим. Обласна газета „Знамя Коммунизма" з 7-го вересня опублікувала репортаж з цієї пресової конференції. В репортажі сказано, що тепер почнуть вживати посилені заходи боротьби з екстремістами, особливо з членами УГС.

Сенат відкинув статус переслідуваних українським вірним

Вашінґтон. — У цілковитій зміні попереднього рішення, яке прийняв цілий Конґрес, що члени УК і УП Церков в СССР є переслідувані і тому разом із совєтськими жидами, членами євангелицьких церков і деякими в'єтнамцями можуть бути прийняті до ЗСА як втікачі, сенатори Френк Лотенберґ і Едвард Кеннеді внесли тепер у Сенаті поправку, якою членів Українських Церков виключають із цієї категорії.

Поправку прийняли у Сенаті більшістю голосів рівно в два місяці після того, як цей самий сенатор Ф. Лотенберґ з Ню Джерзі заініціював внесок, в якому були включені українські вірні і цей внесок прийнято.

Теперішній додаток хоча каже, що генеральний прокуратор може встановити також інші групи, які мають право вносити подання про прийняття до ЗСА, але тільки якщо він рішить, що вони були переслідувані і тоді тут можуть бути брані під увагу члени Українських Церков з СССР.

Попередній додаток до закону про державну закордонну допомогу, який прийнято 20-го липня ц.р. і який включав українців католиків і православних, досі завис у дебатах між Сенатом і Палатою Репрезентантів, але з інших причин. Новий додаток, який перейшов більшістю голосів 20-го вересня під ч. 803 є додатком до закону про закордонну допомогу ч. 2939. Новий додаток ч. 803 зміняє настанову уряду ЗСА, що українські католики і православні в СССР є переслідувані і що вони мають право на леґалізацію їхніх Церков. Дня 13-го липня ц.р. Палата Репрезентантів 358 голосами проти 44 рішила дати усім вище згаданим п'ятьом групам статус втікачів, а тиждень пізніше 20-го липня Сенат підтвердив це рішення 97 голосами без одного спротиву.

Ця зміна у рішеннях Сенату впродовж двох місяців є дуже занепокоююча та вимагає негайної акції зі сторони українців в ЗСА. В тій цілі Євген Іванців, директор Бюра Українського Народного Союзу у Вашінґтоні, подає телефон і адресу сенатора Лотенберґа, як також телефон для осягнення поодиноких сенаторів, до яких можна телефонувати у справі цієї зміни, яка може дуже від'ємно вплинути на дальші намагання леґалізації Українських Церков в СССР.

Телефонувати до сен. Лотенберґа, щоб висловити своє негодування з приводу його поправки, треба на число (202) 224-4744.

Телефонувати до двох сенаторів із стейту, в якому живеться треба на число (202) 224-3121 і висловити своє розчарування, що вони дозволили на переведення такої поправки ч. 803 до закону про заграничну допомогу, яка виключає українців католиків і православних із групи переслідуваних

В СССР ПРОПОНУЮТЬ ОБМЕЖЕННЯ ЦЕНЗУРИ ПРЕСИ

Москва. — Як інформують з Москви, три комісії Верховної Ради СССР — комісії гласности, законодавства і науки та культури — тихо погодилися на пропозицію закону, яким дозволяється кожному громадянинові або групі громадян СССР видавати газети або журнали чи книжки, а рівночасно забороняється їхню цензуру перед публікацією.

Пропонований закон говорить ясно про те, що преса та інші засоби масової інформації є свобідні і їхня цензура є недозволеною.

Хоча совєтські журналісти, які брали участь в оформленні пропозиції цього закону уважають, що він буде найбільше важливим в історії СССР і довгоочікуваним підтвердженням на практиці політики Михаїла Ґорбачова про свободу вислову, рівночасно цей закон може створити таку систему реєстрації преси, яку можна буде використати, щоб переслідувати дисидентські видання. Це тому, що уряд буде далі тримати контролю над доставою паперу і машин для друку.

У пропозиції нового закону для преси сказано, що „право творити засоби масової інформації мають обласні і публічні організації, профспілки, релігійні, кооперативні та інші організації, які існують згідно із законом і працюють для громадян і колективів СССР".

Цей що хоче бути видавцем мусить „зголоситися і зареєструватися у місцевому уряді, який може заборонити публікацію або завісити її на місяць коли видання пропагує війну, расизм або етнічну чи релігійну ненависть чи закликає до зміни існуючої влади, порядку чи революції, або друкує державні таємниці".

Значить обмеження будуть далі, навіть коли закон про свободу преси буде схвалений, а редактори теперішніх дисидентських видань висловлюють великий сумнів чи цей закон щонебудь змінить у їхніх правах на вільний вислів думки.

Американсько-совєтське підприємство випускатиме комп'ютори для СССР

Ню Йорк. — В понеділок, 11-го вересня ц.р. тут підписано угоду про створення спільного американсько-совєтського підприємства, яке випускатиме в Совєтському Союзі комп'ютори та інше електронне обладнання для середніх і вищих навчальних закладів.

Угоду підписано між американською корпорацією Фінікс груп інтернешенел і совєтським науково-виробничим об'єднанням „Союзучприбор". На базі цього підприємства будуть створені потужні улаштування, які дозволять до 1995 року щорічно випускати 100-150,000 навчальних комп'юторів.

В Менор коледжі готуються до фестивалю

Філядельфія. — Тут в неділю, 1-го жовтня ц.р., Менор Джуніор коледж на Факс Чейсі влаштовує Український Фестиваль.

Готується дуже цікава й багата мистецька програма, мистецька виставка в бібліотеці, музейна збірка народного мистецва в осередку, показ майстерности народного мистецтва, ярмарок народної творчости. В мистецькій програмі виступлять: танцювальні ансамблі з Філядельфії „Волошки", „Весна" та „Казка", дитяча вокальна група під керівництвом Зої Маркович, танцюристи парафії св. Анни з Воррінґтону, Па. Для дітей готується їзда на кониках і возом на сіні.

Фестиваль починається після Святої Літургії, яка пічнеться в 11-ій год. в авдиторії, від 12-ої по полудні та триватиме до 6-ої вечора. В разі дощу фестиваль відбудеться в шкільному будинку.

МОСКВА ПІДТРИМУЄ ПРОПОЗИЦІЮ ЗНИЩЕННЯ ХЕМІЧНОЇ ЗБРОЇ

Ню Йорк. — Міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе виступив у вівторок, 26-го вересня на сесії Генеральної Асамблеї ООН і підтримав пропозицію ЗСА ліквідувати хемічну зброю, висловлену день раніше президентом Джорджем Бушем.

Совєтський міністер назвав хемічну зброю „варварською" і оголосив, що СССР припинить її виробництво.

„Совєтський Союз готовий разом зі З'єднаними Стейтами Америки взяти на себе взаємне зобов'язання про знищення хемічної зброї, — сказав Шеварднадзе. — Ми готові зробити це до того, як міжнародна конференція прийде до згоди про знищення запасів хемічної зброї і про заборону її виробництва".

Як відомо, відкрито признаються у виготовлені хемічної зброї тільки ЗСА, СССР та Ірак. Але згідно з даними американських експертів, хемічну зброю виготовляють або готові розпочати її виробництво ще понад 20 країн. Фахівці, які стежили за ірано-іракською війною, вважають, що протягом дев'яти років хемічну зброю застосовували обидві країни.

У своєму виступі Е. Шеварднадзе торкнувся й інших тем. Наголошуючи перебудову і гласність, він стверджував, що метою СССР є досягти того, щоб ні один совєтський вояк не залишився в інших країнах. Шеварднадзе також дорікав Заходові за вплив на події в країнах Східньої Европи, маючи на увазі перш за все Польщу.

Виступ Шеварднадзе був досить миролюбний, що на думку кореспондентів у виступах совєтських представників в ООН траплялося не так часто.

Заговорили про двох різних Ґорбачових

Москва. — Одною з великих сучасних суперечностей є факт, що коли за кордоном особа Михаїла Ґорбачова викликає подив і захоплення, то серед своїх співвітчизників він втрачає свою популярність. Тоді, як в останніх днях М. Ґорбачов став знову партнером ЗСА у мирових злагодженнях, а прем'єр Англії Марґарет Тачер прославляла його, як сміливого мрійника, що здобуде своїй країні добробут і тому йому треба конечно допомогти у здійсненні цих намірів, то в СССР про подвиги М. Ґорбачова зовсім іншої думки.

Справи вдома виглядають зовсім інакше, бо обіцяні спокій, стабільність і добробут ще далекі від дійсности. Тут діла складніші, країни Прибалтики непокірні, Вірменія та Азербайджан на порозі громадянської війни, досі на вигляд спокійна Україна починає ворушитись і ставити свої вимоги, а всі громадяни в панічному страху наближаються до зими, яку прийдеться пережити з недостачею харчів, одягу і опалу. За всі ці недостачі та неспокої голосно звинувачують М. Ґорбачова, бо повірили в його спроможність щось змінити. Нарікання є не тільки зі сторони звичайних громадян, але й чим раз голосніше про своє невдоволення починають говорити його ж партійні співробітники, а всі разом дивуються, що це так, що за кордоном М. Ґорбачов є успішним політиком, а вдома ще одним суцільним розчаруванням.

Одначе найбільш застрашуючим явищем є ця велика непевність в кожній сфері життя цілого СССР, починаючи від поодинокого громадянина та його щоденних потреб, а кінчаючи на домаганнях окремих республік про визнання їх окремої ідентичности. Все ж таки найбільшою неясністю є таки сам М. Ґорбачов, якого на Заході уважають архітектом змін і перебудови, вдома двозначним лідером, якого порівнюють і до Лютера і до Папи.

Коло 10,000 українських націоналістів з підтримкою жидів маніфестували у Києві в суботу, 23-го вересня ц.р., домагаючись автономії. Плякат в українській та гебрейській мовах вимагає „регабілітації національної української мови". Такий підпис під світлиною подав щоденник „Ню Йорк Таймс" з понеділка, 25-го вересня ц.р.

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ПРЕСОВОЇ СЛУЖБИ УГС

• 13-го серпня в селі Зміївка Бериславського району Херсонської области відкрито церкву, що довго стояла занедбана, і потребує капітального ремонту. В цій церкві відправив Богослуження отець Олександер Квітка українською мовою.

• 14-го серпня у Стрию Львівської области, на станції, о 12-ій год. на активіста УХДС Василя Січка було вчинено напад невідомими особами в цивільному. Напасники нанесли йому кілька ударів кулаками і намагалися вирвати портфеля з документами, проте це їм не вдалося. Люди, зачувши галас, зібралися і змусили їх тікати.

• 15-го серпня в місті Рокитне Київської области районний суд за організацію несанкціонованого мітинґу засудив до 10 діб арешту члена УГС Віктора Михайленка. Мітинґ відбувся, не зважаючи на всі перешкоди з боку міліції та КҐБ. Ранком, коли жителі почали сходитися на мітинґ, функціонери пробували забрати організаторів. Але люди захистили їх і мітинґ було проведено. На знак протесту проти засудження на 10 діб В. Михайленка активіст Василь Григоренко провів поблизу райкому партії дводенне пікетування.

• 15-го серпня у Львові під обласною прокуратурою відбулася кількатисячна демонстрація львів'ян, обурених відмовою заступника прокурора области Івана Заплотинського опротестувати несправедливе рішення нестерівського районного суду про накладення грошової кари на членів УГС Адама Кардаша, Ольгу Плесак і Мирославу Янкевич за проведення мітинґу у Нестерові 23-го липня. Міліція робила спробу не допустити демонстрантів під прокуратуру, але швидко була відтіснена. Заступник прокурора области І. Заплотинський пообіцяв членам делеґації демонстрантів, очоленої членом УГС Олегом Петриком, докладніше розібратися в справі і 21-го серпня обласна прокуратура відкинула несправедливе рішення нестерівського районного суду.

• 16-го серпня у Києві відбувся суд над членом Народного Руху України, колишнім працівником міліції, майором Дмитром Поїздом, якого звинувачували в організації несанкціонованого мітинґу. Так київські чиновники репресивних органів розцінили винесення на вулицю для загального ознайомлення стенду з фотографіями, де зафіксовано як загони спецпризначення розганяють і б'ють людей на мітинґу, демонстраціях і пікетуваннях в Україні. Суддя Михайло Борецький не зміг довести, що Дмитро Поїзд організував мітинґ і змушений був його оправдати.

• 17-го серпня у Тернополі при перевезенні газети „Дзвін", яку видає тернопільська філія Товариства „Меморіял", міліція на чолі з капітаном Справедливим затримала членів НРУ Андрія Зарудного і Василя Квасновського. Міліціонери брутально відібрали в них всі 3,000 примірників газети і погрозили їм судовим переслідуванням.

• 18-го серпня у Бродах Львівської области суд черговий раз відклав розгляд справи за позивом члена Товариства Української Мови Дмитра Чобота на редакцію районної газети „Прапор Комунізму" та авторів наклепницьких статтей в цій газеті: пенсіонера І. Лещука, методиста райвно Левицького, голови бродівського райвиконкому Притульського, секретаря райкому комсомолу Ящишина. Позивач Д. Чобіт хоче через суд захистити свою честь і честь Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка від перекручувань та оббріхувань вказаних осіб в період виборчої кампанії, коли разом з іншими членами товариства аґітував за кандидата в депутати Ростислава Братуня. Справа вже тричі відкладається у зв'язку з неявленням без поважних причин обвинувачених в суд. Та це й не дивно, адже всі вони користуються надійним покровительством райкому партії, на чолі якої стоїть відомий в області українофоб Данилюк. Цього разу суд був перенесений на 29-го серпня.

• 19-го серпня у Львові

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ЩО всі в'єтнамські військові частини з Камбоджі повертаються домів, то у В'єтнамі не відчувається з цього приводу великої радости. Аналітики і коментатори стверджують, що В'єтнам знаходиться тепер у дуже скрутному становищі, починаючи від перенаселення, безробіття, значного збільшення злочинства, голоду аж до жахливої корупції серед партійних чиновників. До цих клопотів треба додати й те, що провід країни знаходиться в руках старих керівників, комуністична система яких розпадається на очах цілого світу з першими розколинами в Польщі та Мадярщині, не говорячи вже про окремі республіки СССР.

ЯПОНСЬКА КОРПОРАЦІЯ „Соні" запропонувала суму 3.4 біл. дол. за відому американську фільмово-розвагову фірму „Колюмбія". Всі познаки вказують на те, що Рада директорів погодиться на цю пропозицію. Коли це станеться, то це буде другий випадок в останніх тижнях коли закордонні купці закуповують великі американські фільмово-розвагові фірми. Тому два тижні австралійське підприємство „Квінтекс ґруп" закупило Ем-Джі-Ем Ю-Ей коммюнікейшен компані".

ПЕРЕБУВАЮЧИ ТЕПЕР на відвідинах у Японії, віцепрезидент Ден Квейл, на всіх своїх зустрічах з японськими провідниками старався запевнити їх у співпраці, при тому заявляючи, що союз ЗСА і Японії не повинен захитуватися через торговельні суперечки. Зусилля віцепрезидента Квейла злагіднити виникаючі тертя між обидвома країнами є великим контрастом до поведінки інших чиновників уряду президента Джорджа Буша, які натискають на швидкі рішення зі сторони Японії у справах сільського господарства, новітньої технології та інших.

НАОЧНІ СВІДКИ повідомили засоби масової інформації, що у понеділок, 25-го вересня ц.р. у місті Ляйпціґу, Східня Німеччина, відбулася маніфестація з участю 8,000 осіб, які закликали до більшої демократизації та співали релігійний гимн „Ми переможемо". Загони поліції почали арештувати людей після того, як демонстранти затерасували дорогу та стримали величний рух у комерційній частині міста. Демонстрація була наслідком відмови комуністичного уряду Східньої Німеччини офіційно зареєструвати і визнати опозиційну групу „Новий форум", котра є одною з найбільш активних опозиційних груп в Східній Німеччині.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНЦІ НА ЗАГАЛ задоволені своїм Президентом. Газета „Ню Йорк Таймс" провела опитування серед громадянства. Опитувані висловились скептично про програму Джорджа Буша боротьби з наркотиками та проти занечищення довкілля. 73% опитуваних впевнені, що Джродж Буш внесе до Сенату пропозицію збільшення податків, 79% згоджується у тому, що Президентові вдасться покращити взаємовідносини з СССР. У питанні підтримки та допомоги країнам Східньої Европи громадська думка поділилась пів-на-пів. Але по відношенню до Совєтського Союзу більшість громадянства була проти будь-якого втручання.

ОКРУЖНИЙ ПРОКУРАТОР нюйоркської дільниці Квінс Джан Сантуччі має докази для звинувачення Майкла Мартіна, пілота літака „Ю-Ес-Айр". Як уже повідомлялось, у середу минулого тижня після зльоту з летовища Ля Ґвардія літак, з невідомих причин, упав до Іст Ривер, в наслідок чого розколовся на три частини, а дві особи загинули. В процесі розслідування стало відомо, що пілот вирішив зупинити „Боїнг-737" кілька секунд після того, як літак почав розгін. Прокуратор Сантуччі звинувачує пілота М. Мартіна у тому, що той відразу зник з місця аварії із своїм помічником Константином Клейсасом та в занедбанні службових обов'язків. За словами К. Клейсаса пілот М. Мартін поводив себе дуже дивно та ірраціонально під час зльоту літака, що викликає підозріння, що М. Мартін вживав наркотики.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Диктатура одної партії чи плюралітет?

Відмова у Польщі і Мадярщині від однопартійної комуністичної ситеми і заведення, чи, вірніше, відновлення принципу ідеологічно-партійного плюралітету мусіло довести до дискусій у московській партійно-державній верхівці. Міхаїл Ґорбачов, президент і генеральний секретар Компартії СССР, отже людина на найвищому державному і партійному пості, відізвався легковажно про ідею ввести такий ідеологічно-політичний плюралітет також у Совєтському Союзі. Вжив звичного російського слова „чепуха" та назвав такий проєкт „передчасним" і „зайвим". Але був настільки обережний, що не поставив крапки над „і", що він спротивиться такій заміні і буде такий проєкт поборювати. Якщо він уже знав, що в його партії існує сильна течія, ворожа однопартійній диктатурі, то свідомо промовчав, що силою свого авторитету і свого впливу не допустить до такої радикальної реформи державної системи. Якщо ж Ґорбачов передбачував, що проєкт такої реформи скорше чи пізніше вирине, то доказав свою політичну далекозорість. Бо ось у минулому тижні Правнича комісія нового совєтського парляменту, З'їзду народних депутатів, схвалила проєкт закону, який виразно ліквідує диктатуру одної Комуністичної партії і дозволить створення інших, рівних Комуністичній партії, які повинні дістати леґалізацію. У названому совєтському парляменті є не тільки члени Компартії. Уведена на пропозицію Ґорбачова зміна виборчої процедури дозволила скреслювати небажаного кандидата чи голосувати на іншого, не комуніста. Але водночас ніякої іншої політичної партії не леґалізовано і всі новопосталі в різних складових країнах Совєтського Союзу організації свідомо не подавали себе як „партію", знаючи, що тоді не матимуть шансів леґалізації. Тому здебільша це „Фронти" або „Спілки", або просто „Товариства". Якщо проєкт Правничої комісії став би законом настала б в СССР зовсім нова ситуація. Більшість у З'їзді народних депутатів, яка провела б той закон, подбала б, щоб встановлено дати нових виборів і в міжчасі прийшло б до створення і леґалізації нових партій, некомуністичних, серед яких нема жодної такої, якій можна б закинути незаконні дії.

Найближчим цікавим етапом розвитку подій в імперії є засідання Пленуму Верховної Ради, справжнього законодатного тіла. Нема ніякого сумніву, що тверді комуністи будуть „проти". Їхній лідер Їґор Ліґачов вже натаврував той законопроєкт, як „зраду". За твердженням московського кореспондента Білла Келлера „Ню Йорк Таймс" з 24-го вересня ц. р.), Ліґачов заповів, що автори того законопроєкту провокують „завзяту боротьбу між партією і тими, які маршують в сторону капіталізму і буржуазної демократії". Але він не може промовляти в імені партії, тільки в імені її крайньо-правого крила. До партії належить і Борис Єльцин, лідер опозиції, і академік Андрей Сахаров, що був переслідуваний за вимоги людських прав для совєтських громадян. Проти партійного монополю напевне заявляться депутати з республік, в яких позначився вже сильний національний рух. Голова Комісії, яка прийняла той законопроєкт, депутат із Москви Сєрґей Станкевіч передбачує, що Правнича партійна комісія затвердить той законопроєкт, але передбачує також і рішучий спротив Ліґачова і його однодумців. Тут може розігратися драма Міхаїла Ґорбачова — як він поставиться, чи підтримає правих фанатиків чи погодиться на демократизацію режиму.

Верховна Рада дебатує вже у цьому тижні. Але на першому місці її денного порядку є справи економіки. Тут теж ідеться про проєкт скасування принципу обов'язкового державного монополю на всю продукцію і розподіл. Новий проєкт допускає приватну індивідуальну власність, але фаворизує добровільну кооперативну власність. Подробиці проєкту ще невідомі, але з того, що подає названий вгорі кореспондент „Ню Йорк Таймсу", можна твердити, що це поважний удар по економічному принципу марксизму. Як воно у практиці виглядало б, трудно сказати, бо коли Ліґачов таврує плян повороту до „капіталізму", то який капіталізм може існувати в державі, де панує нужда, де ситуацію сяк-так латає чорний ринок і де засяг харчових карток не звузився за Ґорбачова, а поширився! Але приймім, що дійсно Комуністична партія втратила б свою монопольну владу і що формально, за законом, держава виреклась би монопольної контролі над продукцією і збутом. На чому ще тримався б режим? Ленін і його звеличники прагнули зробити марксизм релігією комуністів. Коли стане ясно, що збанкрутував марксизм як ідеологія та політична й економічна програма, то чи не настане пустка, яку може виповнити тільки демократія?

Василь Сокіл

ВЕЛИКОДЕРЖАВНИЦЬКА ПРОВОКАЦІЯ

Відродження національної свідомости народів СССР, гноблених десятками років сталінсько-брежнєвським режимом, нині стає знаменним явищем перебудовного часу. Далебі, нема жодної нації чи малої народности, яка б не заявила свого права на самостійне вирішення всіх проблем свого політичного, культурного характеру. Чим далі все виразніше постає нагальна необхідність кардинально вирішити демократичним шляхом питання міжнародних відносин, без чого неможлива успішна реалізація господарсько-економічних завдань перебудови. Розривання проблем, називання першочерговою економіку, нехтуючи справами національними, не може привести до бажаних наслідків. Навпаки, породжує нові і посилює старі конфлікти. Доказом цього є постійне напруження між Вірменією і Азербайджаном.

Усю структуру багатонаціонального Союзу необхідно міняти: тюрму народів треба розвалити, випустити на волю гноблених і домовитися про взаємно справедливі міждержавні відносини, — іншого виходу нема. Про це відважно і одверто заявили народи прибалтійських республік. Вони вимагають засудження Москвою анексії Литви, Латвії та Естонії, вчиненої на підставі злочинної секретної умови Сталіна з Гітлером 1939 року. Як на це реагувала сучасна Москва?

Точнісінько так, як у справі Нагірного Карабаху. Адже там стояла та ж вимога: визнати незаконним сваволля Сталіна, який відірвав велику частин європейської території і приєднав її до Азербайджану для постійних конфліктів між двома народами. На цю справедливу вимогу вірменського народу було категорично сказано з Москви: не допустимо будь-яких змін кордонів. Абсолютно чітко скомандували: не дозволимо руйнувати імперію, — єдину неподільну!

Мільйони естонців, латишів і литовців, взявшись за руки, продемонстрували 600-кілометровий — від Талліна, через Ригу до Вільнюса — міцний ланцюг єдности в своїх законних прагненнях до незалежности.

Перелякана Москва не знайшла нічого іншого, як повторити: не дозволимо порушувати кордони. Постанова ЦК КПСС, написана в одвертому стилі сталінської доби, викликала глибоке обурення прибалтійських народів. У своїй заяві Народні Фронти трьох республік, відкидаючи геть усі прогрози Кремля пишуть: „Можливо від смерти Сталіна і до вторгнення в Чехо-Словаччину 1968 року не з'являвся в нашій країні документ, такий зловіщий і небезпечний для демократичного процесу". А група естонських депутатів Верховної Ради у своєму протесті скваліфікувала ганебну заяву ЦК партії, як пряму погрозу військової інтервенції Москви в Прибалтику.

Хочеться вірити, що відповідальність тверезо мислячих членів Політбюра, які схвалили цей зухвалий документ, не допустить до краху і так непевної перебудови хворого суспільства.

Маштаби і активність народних рухів викликають нервозне занепокоєння консервативних сил. Не наважуючись вжити військові заходи придушення, вони вдаються до „демократичних" репресій, в числі яких значаться розгони демонстрації, фізичні акції чорносотенців, арешти, ув'язнення за „хуліганство", грошові кари за „порушення" ладу. Відсутність законности дає репресивним органам певну свободу до сваволі і насильства над людьми, не даючи потерпілим ніяких шансів на самооборону: досі ніхто ще не зважився вдарити в лице натренованого за фашистським зразком биндюжника в чорному береті, коли він виламує руки мирному демонстрантові.

Загрозливою новиною у спробах поборювання народних рухів є одне явище, яке зовсім недавно з'явилося зловіщою примарою. Примарою в тому розумінні, до чого ці небезпечні методи можуть призвести, якщо їх і далі будуть застосовувати. Невідомо, за чиєю ініціятивою вони виникли, однак, цілком ясно, ким вони схвалюються.

Нещодавно по всій країні прокотилися, як відомо, грізні страйки шахтарів. Ці страйки носили переважно економічний характер з певною долею політичних вимог, спрямованих проти сил, які гальмують перебудову. Робітничі штрайки у всі часи служили позитивному процесові. Такими вони й нині оцінені.

А чи міг хтонебудь уявити, що можливі страйки на національному ґрунті? Єдина причина може викликати таку форму протесту: пригноблена нація в такій формі бореться з панівною. В історії, як мені відомо, не було жодного випадку, щоб панівна нація заштрайкувала проти пригніченого нею народу. Однак, усупереч нормальному мисленню, таке може статися в „дружній сім'ї народів". Нещодавно мало хто вірно оцінив, що в Естонії протягом десяти днів страйкували кілька десятків робітників, а через якийсь час таке ж відбулося в Молдавії. Зупинилися фабрики, заводи. Збитки на сотні мільйонів...

Офіційна совєтська преса широко розреклямувала ці дивовижно потворні страйки. Російськомовні громадяни Естонії, а трохи згодом і в Молдавії застрайкували зовсім не за підтримкою перебудови, яку гальмує місцевий бюрократичний апарат, а проти волевиявлення основної національности: впровадження в республіках мови корінного народу як державної мови та певних змін у виборчому законі. І все це діялося під гаслом — робітнича кляса не дозволить на знущання над росіянами! Щоб

(Закінчення на стор. 3)

Іван Головінський

ІДЕЯ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ В МИНУЛОМУ І СЬОГОДНІ

II.

На весні 1945 року Москва почала систематично винищувати Українську Католицьку Церкву на землях Західньої України. Її перший удар був звернений проти церковних ієрархів. Заарештувавши Митрополита Йосифа й усіх єпископів, большевики зігнали до Львова 216 делеґатів застрашених священиків та 19 делеґатів-мирян. Саме 43 роки тому відбувся горезвісний так званий Львівський Собор, що вирішив уневажнити постанови Берестейської Унії з 1596 року, зірвати зв'язки із Вселенською Церквою, та „возз'єднатися" із Російською Православною Церквою. Одначе своя рідна, не накинута Москвою Церква, хоча офіційно заборонена, жила і живе в серцях народу і у візії майбутнього.

Прибувши по довгих роках каторги до Риму, Блаженніший Патріярх Йосиф знову розпочав старання про створення Українського Патріярхату. Цю ідею він порушив під час нарад Ватиканського Собору II-го, 11-го жовтня 1963 року.

Вимога визнання Українського Патріярхату - це не тільки справа повної самоуправи в церковно-релігійному житті, це також справа престижу нашої Церкви. Звернім увагу на цей факт, що до складу Католицької Церкви входить шість патріярхатів: вірменський, мелхітський, маронітський, холдейський, коптійський і латинський-єрусалимський. Деякі із цих патріярхатів не мають більше як 100,000 вірних, у той час коли Українська Католицька Церква має більше вірних, ніж усі східні Католицькі Церкви.

Москва добре розуміє, яким могутнім релігійним і державницько-будуючим чинником була і Українська Католицька Церква і тому безперебійно вела і веде проти неї наклепницьку кампанію. Уже в квітні 1945 року появилася у Львові великим накладом наклепницька брошура Володимира Росовича, під наголовком: „З хрестом чи мечем". У 1968 році появляється книжка Володимира Добричева: „В тіні Св. Юра", що її у 1970 році перевидало видавництво „Каменяр". Цю саму книжку передруковано рік пізніше в Москві російською мовою. У 1983 році, знову у видавництві „Каменяр" появився новий варіянт книжки Добричева під наголовком: „Лябіринтами Унії". В 1985 році появився польською мовою образливий пасквіль Едарда Пруса: „Владика Святоюрський". До речі, є здогади, що Добричев і Прус це та сама особа. В 1986 році київське видавництво „Дніпро" перевидало англійською мовою пасквільну книгу: „Людство памятає", авторства Ярослава Галана. Книга повна жалюгідних наклепів проти Слуги Божого Митрополита Шептицького і Блаженнішого Патріярха Йосифа.

Ми ще під враженням величавих святкувань Тисячоліття Хрищення України та зворушливих відправ у місцевості, де відбуваються відпусти в Зарваниці. Одначе не минуло і кілька місяців у цьому відпустовому місці, коли газета „Перемога", орган Бучацького райкому Компартії Тернопільської области, помістила погромницьку статтю проти єпископа Василика і українських католицьких священиків. Ця стаття - це наглядна провокація, писана „грубими нитками" із виразним наміром сіяти ворожнечу поміж українцями католиками і православними. В згаданій статті написано: „Зрада і насильство-ремесло уніятства з моменту його зародження. В той час, коли сотні, тисячі православних віруючих громадян нашої країни захищали радянську землю від німецько-фашистських загарбників, уніятське духовенство співробітничило з окупантами, з бандитами ОУН". Пригадується, як у минулому Москва проливала „крокодилячі сльози" над православними козаками, які брали участь в гайдамацькому повстанні. В дійсності, зловивши Гонту, московські генерали наказали його тортутувати, а відтак віддали полякам на страту.

Сьогодні більше ніж будь-коли нам треба стануги в обороні нашої Церкви. Свідоме історичної відповідальности Українське Патріярхальне Світове Об'єднання заплянувало при кінці вересня 1989 року цілотижневі святкування у Римі, пов'язані із трьома річницями: 350-ліття передання Ватиканом для Української Католицької Церкви будинку свв. Сергія і Вакха, п'ятої річниці смерти Блаженнішого Патріярха Йосифа та 20-ліття посвячення Собору Святої Софії. У рамках святкувань запляновано релігійні відправи, зустріч мирян із владиками, а також щоб делеґації окремих країн відвідали своїх амбасадорів в Римі і склали відповідні меморіяли в справі оборони Українських Церков та леґалізації Української Католицької Церкви.

Михайло Кучер

Василь Стус — феномен

Про Василя Стуса оповідає Сергій Солдатов, відомий свого часу дисидент у своїй книзі „Зарницы возрождения", Лондон, 1984. Солдатов був в одному таборі з Василем Стусом, де вони познайомились. Станція Явас, поселення Озерний, Зубово Полянського району Мордовської АССР, табір ч. 17 а.

Незабутнім випадком в моєму таборовому житті було знайомство з неповторним, незабутнім Василем Стусом, українським політичним в'язнем і полум'яним борцем за національну свободу. Василь був чарівний та виразно релігійна людина. Незабаром ми стали близькими друзями. Я до нього відносився з побожністю, у думках називав його гетьманом на гарячому вороному коні, в золотому шоломі з блискучою шаблею в руці. Він веде в бій хоробрі козацькі полки.

Я цілком погоджуюсь з усім, що про нього досі було написано. Хочу тільки додати і підкреслити — ще „стусівський феномен". Він для мене має не тільки літературне і політичне значення, але також особливу моральну і духовну вартість. Йому були властиві моральна чистота і безкомпромісовість та відчуття жертви із шляхом до мук.

Поза світлим моральним прикладом для всіх нас (неукраїнців) український нарід в його особі має глибокого релігійного мислителя, видатного філософа. Його золоті думки розкидані в поезіях.

Загально українські політичні в'язні складали найбільш чисельну частину в'язнів в таборах, до 40 відс. Були вони людьми темпераментними і многостраждальними, гаряче любили свій народ. Але почуття справедливости в них мало певне догматичне забарвлення. В майбутній історії побольшевицького світу в них мало залишилось місця народам російському, польському і навіть кримським татарам(!). 'Історія громадянської війни 1918-20 років (боротьба за самостійну Україну) була у строгих безкомпромісних тонах — біле-чорне. Росія — жорстокий завойовник і Україна — безвинна жертва і страдниця. А між тим і в 40-мільйоновому українському народі тоді ховалась певна слабість і нерозуміння потреби політичної незалежности. Український народ легко піддався совєтській окупації. (!). А ось естонський народ здобув самостійність, хоч сил було 1 до 100. Україна була значно сильніша.

І далі Солдатов знову повертається до Стуса... За кілька днів раптом Василя „шарпнули" до шпиталю. У нього була виразка шлунку, терпів великі болі і ночами голосно стогнав. Перед етапом Василеві заборонили взяти з собою збірник фрагментів старогрецьких письменників стоїків. Він відмовився їхати до шпиталю. Тоді його закували і повезли силою. Ми остовпіли. Хворого українського поета закуто за античну прозу.

Господи! Це ж Европа, кінець XX століття.

Очевидно совєтські табори примусової праці і смерти трудно назвати Европою.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

КРИНИЦЯ — 1989

Затримався я на місяць липень у пароха Криниці о. Станислава Мухи, дуже ревного й відданого цілою душею пастиря нашої страдаючої Церкви. Крім нього на Лемківщині працюють ще два отці, один з осідком у Горлицях в манастирі Сестер Василіянок, а другий у селі Команьча недалеко Сянока. В цьому селі є кількадесять українських родин.

Отець з Криниці в кожну неділю і свята відправляє по чотири Служби Божі в чотирьох місцевостях від 7-ої рано до 4-ої по полудні. Два інші отці відправляють по три Служби Божі в різних селах.

В Криниці вдалося пароховi нашому виєднати дозвіл місцевого латинського пароха на відправи у нашій церкві, переміненій на костьол. Манастирська каплиця в Горлицях заступає церкву для недільних і святочних відправ. Єдиній Команчі вдалося збудувати церкву, яка є викінчена в деталях. Парохи мали лиш дозвіл на каплицю, але дякуючи старанням наших людей, перемінено її на гарну церковцю. Варто тому спростувати в наших часописах, католицьких і світських, що, на жаль, наша парохія в Криниці є в комірному у своїй церкві.

Парохія в Криниці, подібно як у Горлиці, завдяки жертвенности наших людей в Америці і Канаді, є в посіданні дому. В цьому домі у підвалі о. парох побудував каплицю на приблизно 20 людей і щодня править Службу Божу о год. 5-ій по полудні, на яку сходяться люди з найближчих околиць. Там правиться Маївка і Молебень до Серця Христового. Все це нагадує не до повірення велику посвяту і відданість нашій Церкві.

Криниця, однак, вимагає побудування каплиці на парафільній площі коло дому, яка містила б 50-70 людей. Криниця — село, де є наша церква (тепер костьол), є віддалена від Криниці-міста коло 3 км.

Наша віруюча громадськість в Америці повинна доложити всіх старань і рятувати що ще можливо. Треба в пресі нашій пригадати про стан наших церков на Лемківщині. Саме

(Закінчення на стор. 4)

З'ЇЗД НРУП В КИЄВІ

III.

Установчий з'їзд НРУ вітав литовський народний фронт „Саюдіс". Його представник Розолас Ромуальдіс звертається до залі своєю національною мовою, яку відтворює по-українськи перекладач.

Балтійські країни й Литва вважають, що в сьогоднішній Актовій залі Київської політехніки відроджується Україна. Те, що сьогодні діється в Балтійських країнах — не загрожує жодному народові СССР, хоча зараз Совєтський Союз існує й веде себе як імперія.

Балтійські народи — Литва, Латвія й Естонія — рішуче й безоглядно йдуть до незалежности. „Литва без суверенітету — Литва без майбутнього".

Уважаю, що на з'їзді, що відбувається сьогодні, Україна перемагає. Тепер черга за Росією, — говорить литовець Ромульдіс і завершує. Попереду чекає нас царство волі. Замість подарунку я привіз з Литви 3 слова: „Ми любимо тебе, Україно".

Головуючий на засіданні робітник Київського заводу „Арсенал" Кравченко надав слово Левкові Лук'яненкові 26-річному політв'язневі від Хрущова до Горбачова.

Вибухають овації, усі встають.

Левко Лук'яненко говорить: Сприймаю ці вітання не як співчуття моїй 26-річній тюрмі, а як схвалення лінії мого життя — боротьби за незалежність України. Фактично Україну все її історичне життя завойовували. Але якщо монголи, литовці й поляки брали з нашого народу данину — Росія забирає, окрім матеріяльної данини, нашу національну душу. Усі наші найтрагічніші віки походять від часу приєднання до Росії. Вона наш окупант"...

Левко Лук'яненко закликав з'їзд НРУ висловитися за виключення з Конституції СССР ст. 6, яка утверджує в нашому суспільстві комуністичну диктатуру.

Від імени болгар та греків, які мешкають серед українців Одеської области, з'їзд вітає Євгенія Голобородько — делеґат від Одеської обласної організації НРУ. Вона звертається до матерів усіх народів, що населяють Україну: „Матері українські, грецькі, болгарські — вплинемо на своїх дітей і чоловіків — не допустимо до створення на Україні Інтерруху, як це в Балтійських країнах і в Молдавії. Він, інтеррух, зарекомендував себе як реакційний рух, що бореться за збереження сталінізму і брежнєвізму".

Тема виступу Анатолія Артименка — молодь. Сьогодні ЛКСМУ країни не має права монополії на українську молодь. „Молоде — звертається Анатолій до присутніх — об'єднуйтеся в незалежні Спілки Української Молоді. Будемо переходити від однопартійної системи — до плюралізму у всіх сферах суспільного життя України".

Депутат Верховної Ради СССР Сергій Конєв пропонує вибори до керівних органів Української ССР знизу до верху проводити на альтернативній основі. На такій же основі вибрати й президента України. Ми не маємо права програти виборів — говорить народний депутат Конєв, бо інакше уряд України ще на п'ять років буде заповідником динозаврів".

Мета НРУ досягнути політичної, економічної й культурної незалежности України.

Конєв говорить, що його власна думка про заяву ЦК КПСС щодо ситуації в Прибалтиці така: Заява — це чергова провокації. Її автори — одні й ті ж особи, які криваво ділили в Карабасі, Фергані, в Грузії. Ми проти інтернаціоналізму як єдиної сірости. Ставка ЦК КПСС на людей — безбатченків, приречена на програш. Зараз не партія керівна й спрямовуюча сила нашого суспільства, а саперні лопатки й танки. Словом — сила.

А щоб мене не звинуватили в українському націоналізмові — назову свої анкетні дані — зазначає Конєв: мій батько — росіянин, мати — білоруська, дід — латиш. Народився я, — іронічно зауважує Конєв, - у найнаціоналістичнішому місті Дніпродзержинську — батьківщині застою Брежнєва.

Сергій Конєв вносить пропозицію: Висловити недовір'я Урядові України на чолі з Щербицьким.

Доцент Григорій Мосієнко мав тему „Соціяльна справедливість". „Передо мною, — говорить Мосієнко — священна символіка України — синьо-жовтий прапор. Тризуб — емблема вічности українського народу. Говорити про соціяльну справедливість можемо лише у зв'язку з ідеологією НРУ". Мосієнко пропонує провести найближчим часом науково-практичну конференцію „Ідеологія Народного Руху України".

Мосієнко завершує свою доповідь:

1. Марксистська теорія про базу й надбудову суспільства — збанкрутіла.

2. Партія як керівна сила суспільства втратила кредит довір'я.

3. Партія спирається не на народі, а на багнети.

Україна — одна з найбагатших країн світу й вона повинна стати незалежною.

Звітують про свою роботу голова Мандатної комісії Віктор Кулінич і голова Фінансової комісії Галина Антонюк. Галина Антонюк говорить, як Уряд України буквально перерізав НРУ горло, аби не стало фінансово діяльною силою. Численні перекази від усіх верств населення на рахунок НРУ Банк відправляв адресатам. Нині НРУ має у своєму розпорядженні близько 30,000 крб.

9-го вересня, вечір. Ці хвилини увійдуть в історію України, як час офіційного проголошення нової громадсько-політичної організації Народний Рух України за перебудову. Звершилося те, чого ми так довго чекали: відбулася консолідація усіх проґресивних сил республіки, які солідаризуються у боротьбі проти спільного ворога — партбюрократії з проґресивними рухами усіх націй і народностей СССР та всього світу. І делеґати з'їзду, і ті, хто під зливою слухав трансляцію роботи форуму на вулиці перед Палацом культури Київського політехнічного інституту — усі вітали один одного з подією величезної ваги. Співом „Заповіту" завершився другий день роботи з'їзду. А перед тим були виступи, дебати, привітання. Зокрема виступав завідуючий ідеологічним Відділом ЦК КПУ Леонід Кравчук. Ось що він сказав: „Я — християнин і комуніст. І я знаю, що не можна вітати завчасно, бо завтра ще буде продовжуватися робота з'їзду. Я хочу сказати дуже багато гіркої правди. Правда завжди збирала

(Закінчення на стор. 3)

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ВУНСАКЕТ, Р. Ай.

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в неділю, 8-го жовтня 1989 р. о год. 2-ій по пол.
в залі

**St. Michael's Ukrainian Orthodox Church
Parish Hall
74 Harris Avenue, Woonsocket, R.I.**

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делегати 31-ої Конвенції наступних Відділів:

73, 93, 122, 177, 206, 241

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округи у 1989 р.
3. Доповідь головного секретаря УНСозу ВОЛОДИМИРА СОХАНА
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

В нарадах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Олександер Худолій, головний радний УНС

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:

Леон Гардінк, голова
Олена Тренклер, секр. укр. мови
Теодор Клован, секр. анг. мови
Дженет Бардел, касир

ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ В БРАЗИЛІЇ

— ДАРУЄМО —

статуйку ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, відлиту в бронзі, висотою на 45 цм., роботи відомого скульптора Л. МОЛОДОЖАНИНА, всім тим Шановним Жертводавцям, які зложили, або зложать на ФОНД БУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ в Бразилії щонайменше 1,200 дол.

Ця високомистецька мініятура будучого пам'ятника Т. ШЕВЧЕНКОВІ в Бразилії надається особливо на почесні місця в родині, в бюрі, в українських установах та в національних домівках і товариствах.

Окрім цього імена всіх ЖЕРТВОДАВЦІВ будуть поміщені на ПРОПАМ'ЯТНІЙ ТАБЛИЦІ, яка буде вмурована в пам'ятник та в ПРОПАМ'ЯТНІЙ КНИЗІ за таким ключем:

ПОЧЕСНІ ФУНДАТОРИ...2,000 дол. і більше, МЕЦЕНАТИ...1,000 дол. і більше, ДОБРОДІЇ... 250 дол. і більше, ПАТРОНИ... 500 дол. і більше, СПОНЗОРИ... 100 дол. і більше.

ПОЖЕРТВИ із світлинами і особистими даними та адресами просимо присилати на нижче подану адресу КОМІТЕТУ, зазначуючи на чеках:
T. Shevchenko Monument in Brazil.

ЖЕРТВОДАВЦІ, які зложили менші суми і бажають одержати ДАРОМ цю мініятуру пам'ятника можуть ДОПОВНИТИ свою пожертву до висоти 1,200 дол.

ВСІМ ШАНОВНИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ НАША ЩИРА ДЯКА.

Торонто — Ню Йорк, в серпні 1989 р.

КАНАДСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ БУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ В БРАЗИЛІЇ ПІД ПАТРОНАТОМ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ.

Ваші листи просимо адресувати:

TARAS SHEVCHENKO MONUMENT IN BRAZIL
CANADIAN & U.S.A. COMMITTEE
2118-A Bloor Street West, Toronto, ON., M6S 1M8, Canada

З'їзд...

(Закінчення зі стор. 2)

під свої знамена волюнтерів, але були випадки, коли волюнтери ставали жертвами самообману. Правду можна використати й у неблагородних цілях. Правду, якої прагне Рух, також можна використати таки в неблагородних цілях. Я хотів би застерегти вас, якщо ви хочете послухати людину, яка й прожила вже чимало, і бачила чимало, аби ви не поспішали, щоб реально оцінювали ситуацію. Тому, що в політиці аритметика важить мало. В політиці важать реальні сили. І треба зважити, як на ці сили, так і на сили людей, які стоять з одного чи з другого боку. Я хотів би порадити вам входити з правдою на конкретні справи..."

Різні були виступи цього дня на з'їзді: конструктивні й неконструктивні, емоційні і стримані. Можливо б більше

Промовляє Левко Лук'яненко.

Делегація ,,Солідарности" з Польщі на чолі з Адамом Міхніком (посередині).

Слово виголошує Єпископ УКЦеркви Павло Василик.

Привіт складає українець-депутат з Польщі д-р Володимир Мокрий.

Вид на балькон залі нарад

аналітичних, можливо небхідно спокійніше говорити про наболіле. Можливо. Але треба вчитися, треба вчитися, треба зростати й дорослішати нашому дитяті, що народився 9-го вересня 1989 року в Києві. Але у день народження емоції можна зрозуміти й пробачити, бо сльози бігли на очах не тільки в молодих, але й у тих людей, що не пустили сльози в сталінських катівнях, у тих, хто не звик показувати своїх почувань.

День закінчився ,,Заповітом", який уся заля виконала стоячи.

А 10-го вересня зранку знову почалася напружена робота. І хоч були вже прийняті статут і програма, дебати, виступи продовжувалися. Ми згадаємо не всі, бо це неможливо в короткому огляді. Скажемо тільки, що так само тепло, як приймали вчора слова полковника Мартиросяма, який сказав, що армія ніколи не піде проти народу, прийняли сьогодні привітання представників народних рухів Латвії і Литви. Полемічним і конструктивним був виступ відомого правозахисника Вячеслава Чорновола. Хвилювала поява на трибуні представника Народного Руху із Житомира Василя Овсієнко. Щиро вітали делегати з'їзду посланця Народного Фронту з Москви Олександра Мельникова й багатьох інших. Треба сказати, що головним гаслом на з'їзді був заклик до єдности.

З'їзд продовжує роботу. Виступають священослужителі, зокрема отець Богдан Михайлечко (Українська Автокефальна Православна Церква). Виступає Лесь Танюк, А. Москаленко...

Відомо, що з 1,158, що представляють 1,247 організацій НРУ, прибуло на з'їзд 1,109. Решта делегатів не змогли взяти участи в роботі з'їзду через перешкоди, які чинилися бюрократами. Отже когось удавалося залякати, хтось не отримав відпустки за власний рахунок і т. д. Серед делегатів з'їзду, як повідомила Мандатна Комісія — 944 українців, 77 —росіяни, 9 — жидів, шість поляків, стільки ж білорусів, два — вірмени і по одному представникові німців, мадярів, корейців, татар, греків, болгар. 224 — членів КПСС, чотири кандидати в члени КПСС, робітники — 109, колгоспники — 1, інженери 329, студенти — 5, науковці 121, працівники культури 104, журналісти — 42, медики — 48, юристи 25, партійно-совєтські працівники — 6, священослужителі — 3, працівники — 130, архітектори — 2, книговоди 3, актори — 5, домогосподарка — 1, безробітні 2, прокурор 1.

(УЦІС)

Великодержавницька...

(Закінчення зі стор. 2)

росіянин учив молдавську чи естонську мову? Щоб допустив націоналістам руйнувати дружню сім'ю народів та топтати ,,завоювання" Жовтневої революції? Ніколи на це не згодиться завойовник!

Що ця ганебна і небезпечна акція розрахована на підтримку московської реакційної мафії, свідчать вихваляння ,,страйкарів" у Тирасполі: ,,Ми не відступимо, ми переможемо, бо за нами Москва!"

І без такого признання неважко зрозуміти, звідки подано гасло — підняти робітничу клясу на придушення національно-визвольних домагань народів совєтської імперії. Гноблені народи ясно зрозуміли справжню суть цих акцій. Прибалтійські Народні Фронти у своїй відозві до народів Союзу характеризують їх, як ,,навмисну провокацію, спрямовану на виклик ненависти до росіян". Може, на це йде панівна нація?

Інакше не можна трактувати ці штрайки, як самовикриття великодержавницьких сил. Легко уявити, яке захоплення і схвалення вони отримали від російської націоналістичної (точніше, мабуть, нацистської) організації ,,Пам'ять"!

Найбільша небезпека в тому, що націоналістична зарозумілість росіян виступає в документі ЦК КПСС, спрямованому не на розв'язання міжнаціональних проблем, а навпаки (усвідомлюють чи не бажають зрозуміти автори цього?),на розпалювання незгоди між народами.

Відбудовний процес невідворотний. Нелегкий шлях, звичайно, лежить перед відбудовою національної свідомости. Але будь-які погрози не залякають людей. Які б не були вони, народи й далі розгортають визволений від страху вільний рух за своє право самим вирішувати власну долю. Ніякі спроби Москви не стримають перебудовний народний рух. Навіть танки. Бо це означатиме катастрофу перебудови.

А тим часом росіяни-штрайкарі лише скомпромітували себе.

Верховні органи влади в прибалтійських республіках та Молдавії схвалили закони про свої мови як державні. І не бажають вступати в конфлікт з іншими націями. Вони не проти російської мови, — хай її вживають ті, кому вона рідна, вони лише категорично за свої рідні мови.

А росіяни хай штрайкують за оборону своєї мови у своїй республіці.

Щодо того, чия мова краща, нема чого дискутувати. Кожна говірка може існувати і втілюватися в художні твори, хоч би вони були розраховані на вузьке коло читачів. Дуже добре, що в Канаді та ЗСА випускаються численні збірники для поселенців з різних районів Західної України.

Не так давно в газеті ,,Свобода" (за 3-го червня ц. р.) я звернув увагу на статтю Анни Білик ,,Художня література — діялектом". В ній пишеться про черговий (127-ий!) ,,Репертуарний збірник", випущений Союзом Українських Трудящих Чехо-Словаччини, переважне місце в якому посідають твори лемківського письменника Дмитра Вислоцького 1888 — 1968). Автор статті загалом прихильно оцінила цей збірник, але вельми критично поставилася до ідейної суті творчости Вислоцького. Пані Білик інформує читачів, зокрема, — що Вислоцький ,,після страшного голоду в Україні, — 1934 року відвідав СССР, наслідком чого були розхвалюючі статті про большевиків та напади проти т. зв. націоналістичної преси". А його брошура ,,Правда о Росії" — ,,спричинилася не до одного горя лемківських родин, які переселилися ще перед Другою світовою війною до СССР".

Отож, — справа не в говірці, якою написані твори, а що в тих творах написано цією говіркою.

Непорозуміння, часом сейозні, які існують між організаціями і людьми в діяспорі, свідчать не про те, що у них різна мова, а про те, що, на превеликий жаль і на лихо загальній справі, вони не здатні чи не бажають знайти спільної мови у розв'язанні важливих завдань, що постали перед Україною в нинішній час. Батьківщина потребує щирої і дійової підтримки народного руху, спрямованого на гартування національної свідомости найширших мас, на виховання в них гордости за свою історію, мову, культуру, на усвідомлення того, що перед українським народом відкривається реальна можливість спільними зусиллями збудувати незалежну державу.

Мова йдеться саме про це. І про те, що для успішного здійснення цих великих завдань конче необхідно всім нам мати спільну мову.

УАПЦ в Південній Америці

Повідомляємо всечесне духовенство, братства і сестрицтва, управи парафій, організації та український православний народ, що в днях 28-30-го липня ц.р., в місті Енкарнасіон (Параґвай) відбувся з Божим благословенням 5-ий Собор Української Автокефальної Православної Церкви Епархії Південної Америки.

В Соборі взяли участь Єпископ Паїсій Іващук, шість священиків і 55 делеґатів з православних парафій з Параґваю, Бразилії і Арґентини. Під час нього одноголосно обрано вікарія блаженнішого Митрополита Мстислава, Владику Паїсія правлячим єпископом УАПЦ для Південної Америки. Місцем його осідку вибрано місто Курітібу в Бразилії. При цій нагоді вибрано нову Консисторію в такому складі: Владика Паїсій — голова; о. Петро Блащишин — заступник; о. Сергій Ковальчук — другий заступник; секретар — інж. Микола Ващинський; заступник секретаря — Микола Гнида; референт зв'язків — д-р Роман Орищин; референт молоді — інж. Микола Дірявий; Контрольна комісія — о. Микола Милусь, Богдан Лесюк, Микола Фурман; Церковний суд — о. Володимир Гарачук, Володимир Кмет, Константин Процюк; члени Консисторії — Адам Вечорко, Василь Білик, Василь Чмир.

Між іншими резолюціями Собору вирішено, що при кожній парафії буде каса взаємодопомоги і що ще цього року в Бразилії будуть відкриті богословські курси для кандидатів на священиків. Цю резолюцію вже переведено в життя дня 21-го серпня ц.р., коли в Курітібі, при церкві св. Архистратига Михаїла, о годині 9:30, в присутності професорів і шістьох кандидатів, офіційно розпочато цей дворічний богословський курс.

З цим 5-им Собором, з посвяченою працею новообраного правлячого єпископа, зі зусиллям професорів, співпрацею студентів і кожного свідомого українця та з Божим благословенням починається нове життя, відродження Української Автокефальної Православної Церкви в Південній Америці.

Д-р Микола Ващинський

У світлу пам'ять інж. Я. Савки

Св. п. інж. Я. Савка

В глибокому смутку і жалю прощала українська громада в Монтреалі дня 21-го серпня 1989 року бл. п. інженера Ярему Савку в останню дорогу до вічности. Смерть цього справжнього аристократа духа — це велика втрата, це свого рода трагедія для всіх, трагедія з якою важко погодитися. Це болючий удар не тільки для родини, але й для всіх, хто знав цю благородну людину.

Як в приватному, так і в громадському житті, була це людина міцного характеру, простолінійна, принципова, правдомовна, на слово якої можна було цілковито й завжди покладатися.

Покійний своєю лагідною, товариською, а при тому веселою вдачею, а ще більше своєю добротою, услугами і вчинками, здобув собі загальну пошану й любов серед української громади в Монтреалі. Доказом цього величаві й многолюдні похорони.

Внедовзі після приїзду до Монтреалю Я. Савка став основником і членом керівних органів Відділу ЛВУ, будучи від довгих років незмінним фінансовим секретарем в Управі. Протягом трьох років (1964-66) був головою Т-ва ,,Україна". Був членом основником і безперервним членом Управи Патріярхального Т-ва. Від довгих років виконував функцію секретаря Церковного Комітету парохії Успення Божої Матері.

Як великий любитель народної музики, співу і мистецтва, був членом хору ,,Україна" під мистецьким керівництвом Нестора Городовенка, постійним членом різних хорів в системі ОУВФ і церковного хору при парохії на Розмонті.

Але найбільший вклад праці, а у зв'язку з тим здобутим досягненням, завдячує йому Українська Народна Каса. Будучи ідеалістом, пок. Я. Савка зрозумів і захопився кооперативними засадами і принципами взаємодопомоги, як також кооперативним кличем ,,До добра і краси", тому заангажувався жертвенно до праці в кредитівці. Він був її членом-основником, фіґурував в реєстрі під ч. 2, був від самого початку, безперервно, протягом 37-ми років, тобто майже половину свого життя, членом керівних органів, в тому 10 років головою управи, а потім головою Контрольної комісії. Він причинився, що сьогодні УНКаса має понад 32 міл. дол. майна.

Я мав приємність понад 30 років співпрацювати з покійним, втримувати з ним близькі ділові і дружні взаємини, тому його смерть це для мене наче втрата рідного брата.

З безмежним жалем у серці, від імені керівних органів УНКаси і всього членства попрощали ми покійного в дорогу вічности, а опечаленій горем дружині Дарії, відомій суспільній і культурній діячці, обдарованій різними мистецькими талантами, трьом добрим, національно свідомим синам, чудовій донечці Роксоляні, віртуозові гри на скрипці, внукам і всім членам родини, зокрема шваграм Тарновецьким з родинами, зложили вислови найщирішого співчуття.

Похоронні відправи відслужили о. митрат Іван Гаврилюк і о. митрат Ярослав Гайманович.

Вістку про смерть св. п. Я. Савки передала в Україну на коротких хвилях канадська радіостанція Сі-Бі-Сі в рамках канадсько-українського радіомовлення, що її веде мгр О. Павлів.

Я. Пришляк

У СОРОКОВУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого БАТЬКА

бл. п.

Богдана Пеленського

проф. гімназії і поручника УГА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в церкві св. Архистратига Михаїла
у Філядельфії, Па.
при 1013 Fox Chase Rd., Jenkintown, Pa

у вівторок, 3-го жовтня 1989 р. о год. 6-ій веч.

Про молитви за спокій душі Покійного просить
син — ЯРОСЛАВ ПЕЛЕНСЬКИЙ
з дружиною ХРИСТИНОЮ

•

З цієї нагоди жертвую 100.00 долярів на Східньоевропейський Дослідний Інститут ім. В. Липинського у Філядельфії.

Ділимося болючою вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що НАШ ДОРОГИЙ МУЖ І ТАТО відійшов у Вічність
дня 8-го вересня 1989 р. у Вінніпеґу, Канада

бл. п.

РОМАН КАЙДА

уроджений дня 7-го грудня 1924 р. в селі Піддубці,
Рава Руська, Західня Україна.

Залишились горем прибиті:
дружина — ВАЛЄРІЯ з роду ТАРНАВСЬКА
дочка — ІРЕНА
син — ІГОР
дочка — ПЕТРУСЯ з мужем РІШАРДОМ
дві сестри і два брати з родинами в Україні
та ближча і дальша Родина в Канаді,
Америці й Україні

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!

Виступ Б. Єльцина у Філядельфії

У середу, 13-го вересня, відвідав Філядельфію Борис Єльцин, після Горбачова найбільш відомий в Америці совєтський політичний діяч. Зустріч із Єльцином відбулася у Белвю готелі з участю біля 1,000 осіб, у тому великої скількости журналістів. Кілька телевізійних станцій фільмували цю зустріч.

Виступ Б. Єльцина у Філядельфії був цікавий для української громади зокрема його відповіддю на знамените питання, що його поставила йому голова філядельфійського Комітету Оборони Людських і Національних Прав України Уляна Мазуркевич.

У першій частині зустрічі Єльцин хвалив добробут та економічний стан Америки так завзято, що важко було зорієнтуватися чи він це говорить із справжнього переконання чи для того, щоби полонити серця американців, що йому зрештою вдалося.

Після свого слова Єльцин сказав що тепер він хотів би почути що думають присутні та чи має хтось питання. Багато рук піднеслося вгору і Єльцин вказав на У. Мазуркевич.

Питання її у перекладі з англійської на українську мову було таке: „Пане Єльцин, у кінці минулого тижня у Києві, в Україні, відбувся з'їзд Українського Народного Фронту, відомого як „Рух". На тому з'їзді один із промовців підніс питання виходу України з СССР. Сецесія (республік — Я.Т.) є правом, яке є гарантоване совєтською конституцією. Пане Єльцин, яке є ваше становище до права республік вийти із СССР?"

Відповідь Єльцина: „Перед двадцяти роками було сказано, що питання національностей є розв'язане. Воно вже не існує. Говорилося, що може ЗСА має ці проблеми, але у Совєтському Союзі немає національностевих проблем. У зв'язку з цим ніхто не звертав уже уваги на цю проблему і це погіршило її. Тепер ми маємо проблеми національностей у багатьох місцях, між ними у балтійських країнах і в Україні.

Ми тепер робимо відповідні кроки. Ми хочемо принести у ці краї економічну автономію. Є слушним що кожна республіка повинна мати економічну автономію, економічний суверенітет.

Всі рішення повинні бути роблені на рівні республік. Кожна республіка повинна мати стільки партій, скільки вона хоче. Країни повинні самі рішати у якому напрямку вони хочуть йти".

Як бачимо, багато гарних слів, але відповіді на питання У. Мазуркевич Єльцин не дав, звів усе до „економічної автономії".

Інші питання присутніх і відповіді, що їх давав Єльцин, були такі: На питання чи є можливий військовий переворот у Совєтському Союзі, Єльцин сказав, що такий переворот неможливий.

На питання що Єльцин думає про зміни у Східній Европі, він відповів: „Ми держали соціялістичні країни Східньої Европи на досить короткому шнурку. Ми побачили, що це було похибкою і ми попустили шнурок. Тепер ці країни починають йти самостійно".

Останнє питання було: „Як американські підприємці можуть помогти СССР? Єльцин відповів: „Життєвий стандарт упав під час перебудови. Теперішні члени Політбюра не є здібні переводити будь-які реформи. Рубель мусить бути змінений. Немає подостатком паперу на друкування шкільних зошитів, бо ми друкуємо мільйони рублів, які є непридатні до нічого. Я відчуваю, що повинні бути зміни у законах, які мають відношення до земельної власности. Я є за тим, щоби 45 відсотків економіки перенести у приватні руки."

Як я згадав на початку статті, Єльцин здобув своїм виступом у Філядельфії симпатії, а то й ентузіязм більшої частини присутніх, хоча після зустрічі було чути і дуже скептичні коментарі. Але московська „Правда" глядить на Єльцина зовсім не ентузіястично.

Я. Татомир

ГРОМАДЯНИ КАНАДСЬКОЇ провінції Квебек, у понеділок, 25-го вересня, переважаючою більшістю голосів перевибрали дотеперішній ліберальний уряд своєї провінції на чолі з прем'єром Робертом Борасса. Цим громадяни Квебеку вдруге відкинули намагання сепаратистської Партії квебекуа унезалежнити провінцію. Аналітики і коментатори твердять, що наявний ріст економіки провінції Квебек у структурі Канади є тим фактором, що запевняє успішність виборів за лібералами.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСО „Тризуб" — „Кабс Крік Кікерс" — 2:2

Цими першинськими змаганнями Пенсильвенійської футбольної ліґи „Мейджор Дивізії", 1-ша дружина „Тризуба" розпочала новий сезон. Зустріч відбулася в неділю, 10-го вересня, в дуже гарячу погоду, яка хоч не сприяла звітовим змаганням, була ідеальна для пікніку „Тризуба", що традиційно пов'язувалася з початком футбольного сезону. Якщо йдеться про змагання, то вони в більшості проходили під диктат спеки, тобто в повільнішому темпі. До перерви обидві дружини створили ряд догідних до здобуття ґолів позицій. Особливо не везло нападові „Тризуба", м'яч із стрілів окремих його футболістів, як заворожений, попадав то в стовби, то в поперечку воріт. Ведення 1:0 для „Тризуба" здобув Чайка в 15-ій хвилині. В 25-ій хвилині суперники вирівняли — 1:1, використавши помилковий вибіг нашого воротаря до м'яча, з яким розминувся.

В 40-ій хвилині Фраєт з далекої віддалі підніс вислід до 2:1 для „Тризуба", одначе ще перед перервою гості успішно використали корнеровий коп, з якого вдруге вирівняли, тим разом 2:2. Після перерви футболісти обидвох дружин знизили темпо, до чого, як вже згадано, причинилася спекотлива погода. В кінцевій стадії зустрічі напад „Тризуба" ще створив декілька критичних ситуацій під воротами „Кікерсів", одначе і цим разом м'яч із стрілів Чайки і Фраєта відбився від поперечки воріт гостей.

Таким чином цей ремісовий вислід змагань залишився незмінним. Якщо йдеться про реорганізовану дружину „Тризуба", то вона в загальному має надійний склад, з якого новий тренер Джордж О'Ніл зможе створити боєздатну одиницю. До цього, очевидно, у великій мірі причиняться і провідники М. Юрчак і С. Іськів, завдяки яким до складу повернулося кілька чолових змагунів.

Склад дружини „Тризуба": Т. МекДоналд, О. Гарматій, Т. Козак, Р. Станько, І. Діллон, М. Шеманик, Д. МекКей, С. Фраєт, Г. Ферфаро, С. Чайка, Д. МекВілліямс, Д. Сиґегай.

Я. К.

УСВТ „Ч. Січ" — Принстон СК — 0:2

У неділю, 17 вересня, розпочався новий футбольний сезон поширеної 1-ої дивізії Ґарден Стейт Ліґи, в якій у цьому році виступатиме 12 клюбів, поділених на дві рівнорядні групи по шість дружин в кожній. Провід ҐСЛіґи прийняв три нових півпрофесійних клюби: Гейлдон СК (в складі виступає кілька колишніх футболістів з „Космос"), польську „Віслу", в якій грають вповні колишні професіонали з Польщі та італійський клюб „Мільйонеро" — минулорічний чемпіон італо-американської ліґи.

У підгрупах гри проходитимуть круговою системою (вдома і на виїзді), крім цього пройде міжгруповий турнір по одній грі кожний з кожним. Саме міжгруповою була звітова зустріч, що пройшла на площі господарів у місті Принстоні. До перерви вислід був 0:0, хоч у 23-ій хвилині м'яч із стрілу Торія перелетів лінію воріт господарів, воротар вже висунув його руками з воріт, одначе суддя не зареаґував. Після цього двократно Джонс перестрілив ворота суперників понад поперечку. Після перерви господарі активізували свої контратаки і вже в 62-ій хвилині здобули ведення 1:0. Десять хвилин пізніше напасник Принстону провів швидкий сольовий рейд, з якого подвоїв рахунок 2:0. В останніх 20-ти хвилинах „Січовики" в свою чергу перейняли ініціятиву, напад створив кілька критичних ситуацій під воротами господарів, але прудкий воротар і енерґійні оборонці зуміли ліквідувати усі небезпеки і тим самим втримали свій переможній вислід.

Якщо йдеться про дружину „Ч. Січі", то з її складу вибуло ряд чільних футболістів, як до професійних, так і коледжових клюбів. Проводові і новому тренерові, яким став Р. Саба, прийдеться важко попрацювати для відбудови боєздатної дружини. Важко прийдеться виступати особливо в початковій фазі сезону, поки закінчаться футбольні гри в коледжах. Нині в складі „Ч. Січі" виступають: М. Хамуляк, В. Науменко, Д. Ромійо, І. Борук, Б. Куцина, М. Дворський, Д. Брієнза, С. Сабрій, М. Торій, Б. Муніс, Д. Конті, Я. Твардовський, А. Василак, Т. Науменко, С. Джонс. Провідник М. Хамуляк, тренер Р. Саба.

Відбиванкові дружини „Ч. Січі" виступатимуть в турнірах ЮСВБА

Згідно з рішенням Управи УСТВ „Ч. Січ", обидві відбиванкові дружини, жіноча й чоловіків, виступатимуть у першенських турнірах Відбиванкової Асоціяції Америки. Жіноча дружина, минулорічні першунки УСЦАК, під проводом Соні Моравської-Гейлі вже розпочали тренінґи, що їх проводить Павло Гейлі. В складі дружини з минулого року залишилися: С. Моравська-Гейлі, Н. Моравська, С. Лопатовська, Марія Орел і С. Віз. Випробовують свої сили новобранці. Провід дружини дуже радо включить до свого складу перспективних змагунок, які серйозно хочуть грати, як у Всеамериканських, так і в українських турнірах. Зацікавлені кандидатки можуть зголошуватися телефонічно кожного вівтірка вечорами в год. 8 — 9:30 на число телефону (201) 372-5988. Після кількарічної перерви розпочне виступи чоловіча дружина. Перший вже заплянований на суботу, 1-го листопада ц.р. в спортових залях університету Ратґерс в місті Ню Бранcвик. Чоловіча дружина вже теж розпочала свої тренінґи, що відбуваються в понеділки і середи вечорами. Провідником дружини став колишній вихованець „Ч. Січі" Любодар Олесницький. Крім нього в складі досі зареєстровані: Адріян Стасюк, Михайло Завадівський, Мирон Олесницький. Андрій Голинський, Олександер Гладкий, Іко Данилюк, Михайло Савицький, Марко Дулин. Андрій Гной, Андрій Курилко, Марко Боднар.

Нові перемоги Р. Матківської

Розпочався тенісовий сезон середніх шкіл в Ню Джерзі. Чолова тенісистка „Ч. Січі", чотирикратна чемпіонка УСЦАК вже відбула дві зустрічі за чемпіонат, в яких впевнено перемогла (14-го вересня ц.р.) Саманту Нікольс — 6:0, 6:0 і (16-го вересня) Томоко Ітоґа — 6:2, 6:2. В шкільному сезоні Роксана репрезентує середню школу міста Мілбирн, Н. Дж.

Успіхи „Карпат" у Львові

В двох чергових змаганнях на виїзді в Білорусії львівські „Карпати" здобули три точки, завдяки яким наблизилися до лідера ІІ-ої ліґи в п'ятій зоні. В місті Ґрондо українські футболісти виграли з місцевим клюбом „Хімік" мінімальним вислідом 1:0. Цього єдиного ґоля „Карпат" здобув їх новий змагун Снилик. В місті Бресті „Карпати" закінчили ремісом 0:0. І в цій зустрічі близький до здобуття ґоля був Снилик, м'яч із сильного стрілу якого в останню секунду зловив білоруський воротар. Нині в складі „Карпат" виступають Квасников, Гула, Деркач, Саулевич, Юрчишин, Снилик, Рафальчук, Леськів, Забранський, Батич, Савка, Лозинський, Лаба і Фарковець.

В наступному році „Карпати" плянують турне в ЗСА, що його організує УСВТ „Ч. Січ".

(от)

Щотижнева...

(Закінчення зі стор. 1)

церква свв. Петра і Павла оголосила себе приналежною до Української Автокефальної Православної Церкви, яка буде підпорядковуватися вселенському Патріярхові в Константинополі Дімітріосові. Про розрив з Російською Православною Церквою і перехід в УАПЦ оголосив у присутності кількох тисяч віруючих під час Служби Божої настоятель церкви свв. Апостолів Петра і Павла отець Ярема. Перед віруючими також виступив активіст УКЦ Іван Гречко, який закликав до взаємопідтримки між УКЦ та УАПЦ. Був присутній також голова Комітету Відновлення УАПЦ о. Богдан Михайлечко.

• 19-го серпня на горі Маківці у Карпатах біля могил січових стрільців відбулися установчі збори Спілки Незалежної Української Молоді. Збори затвердили програму та статут спілки, обрали Раду, до якої увійшли Олег Війтович та Ігор Деркач, Роксоляна Кардаш, Роман Козій, Андрій Закорчемний, Ростислав Дідух та інші. Установчі збори СНУМ прийняли звернення до молоді України. З привітанням перед учасниками зборів виступили від студентського Братства Львова Маркіян Іващишин, від Пласту Андрій Хиляк, від УГС Олег Петрик.

• 19-го серпня у селі Хірові Самбірського району Львівської области чорноберетники військової частини спецпризначення спровокували бійку з місцевими жителями. Наступного дня обурені селяни зібралися на мітинг, на якому була поставлена вимога, притягнути до відповідальности провокаторів у мундирах.

• 19-го серпня у Чернігові активісти Народного Руху України за Перебудову виставили в центрі міста стенд з інформацією про діяльність НРУП. Тут же вівся збір підписів проти антидемократичного законопроєкту про вибори до Верховної Ради УССР, якого підготували прислужники республіканського партапарату. Через півгодини міліція і функціонери в цивільному розібрали стенд і затримали активістів НРУП. Як з'ясувалося пізніше, це було вчинено за вказівкою чернігівського обкому партії.

• 19-го серпня у Дніпропетровському, не зважаючи на заборону влади, у приміщенні Спілки Письменників України відбулися установчі збори місцевого осередку НРУП з участю близько 40 осіб. Серед делегатів були представники Товариства Української Мови, Товариства „Зелений світ", Української Гельсінкської Спілки.

• 20-го серпня у Дніпропетровському відбувся несанкціонований мітинг Народного Руху України, у якому взяли участь понад 1,000 людей. Було виставлено до 10-синьо-жовтих прапорів. На мітинґу були учасники круїзу по Дніпру, в тому числі оператори однієї з американських телекомпаній. Активісти вважають, що саме це перешкодило міліції зірвати мітинг.

• 20-го серпня відбулася у Донецькому установча конференція обласної реґіональної організації Народного Руху України за Перебудову. На конференції були делеґати з Маріюполя, Краматорського, Горниці та інших міст. Під час конференції, яка проходила в приміщенні університету, було піднято синьо-жовтий прапор.

• 20-го серпня у Івано-Франківському на стадіоні з ініціятиви Товариства „Рух" мав відбутися екологічний мітинг. Десь о 1-ій год. на стадіон прибула багатотисячна колона людей із синьо-жовтими прапорами, в складі якої була велика група львів'ян, членів УГС та інших організацій. З вини місцевої влади і через деяку нерішучість організаторів, мітинг на стадіоні не відбувся. Колона із синьо-жовтими прапорами покинула стадіон і вирушили вулицями міста скандуючи: „Геть Щербицького!" „Ганьба партійним прислужникам", „КҐБ — бандити", „Україні Волю!" та інше. На березі ріки Бистриці було проведено альтернативний мітинг, на якому виступили члени УГС та УХДС. Після цього всі пішли до пам'ятника Шевченкові, де відбувся ще один мітинг. Багатотисячний похід демонстрантів із синьо-жовтими прапорами по вулицях Івано-Франківського тривав майже п'ять годин. Міліція не чинила ніяких перешкод. По його закінченню вся маса людей, понад 40 тисяч осіб, рушила на станцію, проводжаючи гостей. Основна частина людей сіли в поїзд із синьо-жовтими прапорами, які майоріли на всьому шляху руху поїзду з Івано-Франківського до Львова. Одна група вийшла у Ходорові й провела невеликий мітинг, інша — вирушила з Івано-Франківського до Моршина. У Моршині члени УГС і симпатики із синьо-жовтими прапорами пройшлися центром міста. Моршин — це курорт всесоюзного значення. Всі дивилися із певним здивуванням, що у місті заявився синьо-жовтий прапор.

• У Запоріжжі за організацію несанкціонованого мітингу, що відбувся 5-го серпня, покарали активістів Народного Руху України: Гнездіна на 300 карбованців, Ю. Василенка на 100 карб. і С. Остапенка на 50 карбованців штрафу.

Криниця...

Закінчення зі стор. 2.

писання, що маємо товариства помочі Лемківщині — не вистачає. Загал повинен знати й інтересуватися. Треба конечно помогти Криниці-містові збудувати каплицю і старатися відзискати церкву в Криниці-селі. Нам треба врятувати кілька ще парафій. Церковну владу в Римі треба просити, щоб помогла відзискати від латинських парафій хоч кілька наших церков.

Для інформації подаю, що православні лемки зачали будову нової мурованої церкви, а латинники в останніх роках побудували в цих околицях величаві костьоли, а де ми?

Тепер з підписанням конкордату з Польщею може вдасться й для нашої Церкви щось виєднати через Рим.

Для повної інформації додам, що парох Криниці має старе авто, юке все в направі й прикро дивитися на його безрадність, бо прямо сам не має чим доїхати на відлеглі гірські села. Вживання таксівок невигідне і коштовне. Може в Америці і Канаді знайдеться хтось, що схоче допомогти зібрати трохи потрібних фондів на Криницю?

Адреса пароха Криниці: Ks. Stanislaw Mucha, Willa Moja, Ul. Swierczewskiego 8, 33 — 380 Krynica, Poland.

Мирослав Клюфас

Ню Йорк, Н. Й.

ПОПРАВКА

У редакційному коментарі п.з. „Буш і Горбачов у 1990 році" („Свобода" ч. 183, з середи, 27-го вересня) в першому реченні другого абзацу правильно має бути: „... у стейті Вайомінг він і Шеварднадзе договорились у цілій низці справ щодо цієї нової вершинної конференції". — Ред.

Вісті з Бразилії

В Бразилії відзначено 175-річчя з дня народження Тараса Шевченка

Українська громада міста Куритиби врочисто відзначила 175-річчя з дня народження поета — пророка українського народу Тараса Шевченка.

Святковий концерт заходом Товариства Українсько-Бразилійських Бандуристів відбувся 9-го вересня ц.р. в приміщенні Товариства „Полтава".

Свято відкрив Владика Єфрем Кривий. Про життя й творчість Тараса Шевченка українською мовою відчитала Режіна Шпак-Рубінець, португальською — Яйро Насіменто.

В мистецькій частині виступили: гурток українських дітей „Фіялка". В їхній програмі були пісні на слова Т. Шевченка та деклямації. Група малих бандуристів і сопілкарів виконали пісні: „Де згода в сімействі", інструментальний танець „Аркан", „Гей там на ґорі" та „Встаньмо, діти".

Співак Василь Каміненко в супроводі бандуриста Осипа Сітка відспівав пісні „Взяв би я бандуру" та „Дивлюсь я на небо".

Група бандуристів з Куритиби під керівництвом Івана Бойка виконала пісні „Бився козак", „Іде від мене", „Козаче, козаче, я тобі не вірю", „Вітер віє, віє буйний".

Вокальний ансамбль з Куритиби під керівництвом маестра Івана Вовка виконав пісні: „Така її доля", „Реве та стогне", та „Ставок заснув".

Група бандуристів парафії св. Йосафата з міста Прудентополя виступила із піснями: „Взяв би я бандуру", „Ой зійде гора", „І шумить".

Соліст, інж. Олександер Чечко, при акомпаніяменті на фортепіяні маестра Івана Вовка співав пісню „Б'ють пороги".

Ансамбль бандуристок св. Ольги з міста Прудентополя виконали пісні „Чи знаєш ти", „Ой під гаєм", та „Жельман".

Мирослава Слобожан деклямувала поезію „Книга". Гурток „Фіялка" виконав пісню „Чом, чом, земле моя".

Онуфрій Ногас виступив з промовою „Рідна Мова", згадуючи слова Шевченка, який закликав зберегти рідні традиції, рідну мову, плекати любов до всього рідного, у найтяжчих хвилинах любити дорогу батьківщину і працювати для неї. На закінчення академії Михайло Рубінець, голова представництва ДЦ УНР на Бразилію, подякував за присутність, та сказав щоб молодь наслідувала словам Т. Шевченка.

Українська передача в Бразилії

Недавно надійшли до нас вістки про успіхи української громади в місті Понта Ґросса, провінція Парана. Із заходом Наталії Гучок, активної членкині української православної громади в Бразилії, заснована на радіо Віла Веля українська радіопередача. Це вдалось після довгих років старань, і за співпраці Миколи і Тириси Стриєшин. Українська радіопередача почала свою працю в неділю, 2-го квітня ц.р. Н. Гучок, яка провадить цю програму, кожної неділі, передає для своїх слухачів українські пісні та інформації із українського життя в діяспорі, інформує бразилійську спільноту про українські справи.

Вона сподівається, що з появою такої програми зросте зацікавлення серед нашої молоді до праці в громаді. Вона часто нам згадує, як прибули перші емігранти до цього міста і як заснували український дім, театр, хор, та як часто відбували академії, концерти, сходини. А тепер із жалем розповідає про сьогоднішній стан діяльності нашої громади. І за місяць появи програми багато наших людей спричинились підтримувати її, особливо із міста Куритиба, які висилають свої платівки, газети із ЗСА й Канади.

Такі радіопередачі з Бразилії існують в містах Уніон да Віторія, Мандірітуба а тепер в Понта Ґросса.

Корнелій Шмулик

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 13.

о. В. Прийма, Франція	100.00
М. Чорнописький, Ст. Катаринс	82.00
С. Фаберовський, Помпано Біч	50.00
Я. Опирюк, Кінґстон	30.00
В. Федуняк, Голлісвуд	27.26
д-р В. Боднар, Парма	25.00
д-р І. Скрипух, Брентфорд	25.00
А. Карпінський, Ванкувер	24.66
Р. Підзамецький, Торонто	20.00
Ксеня Снилик, Вудленд Гіллс	20.00
О. Гладкий, Нюарк	18.19
М. Пилипчак, Норт Берґен	15.44
В. Левицька, Ню Йорк	11.06
М. Шумський, Торонто	10.86
М. Босий, Чикаґо	10.00
В. Будковський, Канада	10.00
М. Ковальчук, Маямі Біч	10.00
А. Маркович, Клифтон	10.00
А. Політило, Шорт Гіллс	10.00
С. Процишин, Ля Саль	10.00
І. Радь, Балтимор	10.00
М. Кінаш, Дітройт	8.35
В. Дембич, Відд. 445	8.00
І. Ротко, Коговз	6.00
І. Ґеча, Ля Саль	5.00
В. Жуковець, Юніон Сіті	5.00
д-р Б. Куропась, Гикори	5.00
Р. Марушка, Чикаґо	5.00
М. Масляк, Лейквуд	5.00
М. Нечепоренко, Джеферсон	5.00
С. Панчишин, Кергонксон	5.00
Гр. Петрина, Геммонд	5.00
Г. Харамбура, Рочестер	5.00
М. Суський, Форест Гіллс	3.57
М. Спук, Рочестер	3.00
А. Івасишин, Фляшінґ	2.00
В. Ткачук, Філядельфія	1.76